

**Svar på fråga 2024/25:1347 av Carita Boulwén (SD)
Könsbekräftande kirurgi och dess förenlighet med Hälso- och
sjukvårdens krav**

Carita Boulwén har frågat mig om jag och regeringen anser att könsbekräftande kirurgi uppfyller hälso- och sjukvårdslagens krav på legitim, evidensbaserad vård trots att syftet inte är att behandla en kroppslig sjukdom eller skada, att Socialstyrelsen och SBU påtalat betydande kunskapsluckor, att långsiktig uppföljning är bristfällig samt att liknande ingrepp i andra sammanhang, såsom könsstympling, är förbjudna även med samtycke, och om jag avser att vidta några åtgärder utifrån min ståndpunkt.

Riksdagen har röstat ja till socialutskottets förslag om en ny lag (2024:237) om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och en ny lag (2024:238) om fastställande av kön i vissa fall samt ett förslag om lag om upphävande av lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall. De nya lagarna, som trädde i kraft den 1 juli i år, innebär att processen för ändring av det kön som framgår av folkbokföringen särskiljs från processen

för kirurgiska ingrepp i könsorganen. Det krävs inte längre något tillstånd från Socialstyrelsen för att få genomgå sådana kirurgiska ingrepp i könsorganen som syftar till att personens kropp ska stämma överens med könsidentiteten. Sådana ingrepp ska dock, som tidigare, föregås av en utredning inom hälso- och sjukvården och kunna utföras på personer som har fyllt 18 år. För avlägsnande av könskörtlarna kvarstår åldersgränsen på 23 år, om det inte föreligger synnerliga skäl.

Redan i slutet av december förra året gav regeringen Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ett omfattande uppdrag att följa och utvärdera tillämpningen (S2024/02156). Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska under 2025–2029 följa tillämpningen av den nya lagen (2024:238) om fastställande av kön i vissa fall och utvärdera effekterna av densamma inom tre år från ikraftträdandet. En plan för genomförandet av uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 december 2025. Därefter ska uppdraget delredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 december 2027 och slutredovisas den 15 juni 2029.

För att stärka och utveckla vården vid könsdysfori beslutade Socialstyrelsen att viss vård vid könsdysfori, bl.a. viss könsbekräftande kirurgi, ska vara nationell högspecialiserad vård. Syftet med att koncentrera vården är att skapa bättre förutsättningar för kompetensförsörjning och kunskapsspridning

men även forskning och möjlighet till kunskapsutveckling och uppföljning. Målet är att öka kvaliteten, tillgängligheten och att patienter får ett bra bemötande och en tydlig vårdplan framåt. Genom att vården blir nationell högspecialiserad vård kommer den också årligen att följas upp av Socialstyrelsen utifrån volymer, tillgänglighet och vissa resultat.

Regeringen kommer att följa tillämpningen av den nya lagstiftningen noga.

Stockholm den 25 augusti 2025

Acko Ankarberg Johansson